

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 3 lutego 2016 r.

Adam Bodnar

III.7040.6.2016.LN

**Pani
Dorota Gardias
Przewodnicząca
Forum Związków Zawodowych
Ul. Stefana Jaracza 2, pok. 508
00-378 Warszawa**

Zapewnienie odpowiedniej ochrony pracy osobom zatrudnionym, nie będącym pracownikami, uznaję za jeden z najważniejszych obszarów swojej działalności.

Problem ten przedstawiłem obszernie w wystąpieniu generalnym, skierowanym 14 października 2015 r. do Prezesa Rady Ministrów. Odwołując się do konstytucyjnego obowiązku ochrony wszelkiej pracy i nadzoru nad warunkami jej wykonywania wnioskowałem o wprowadzenie mechanizmów ochrony wykonywania zatrudnienia na podstawie umów cywilnoprawnych i rozszerzenia kompetencji inspekcji pracy w zakresie nadzoru i kontroli nad wykonywaniem takiego zatrudnienia. Kopię tego wystąpienia przedkładam uprzejmie w załączeniu do wiadomości.

W moim przekonaniu zatrudnienie na podstawie umów cywilnoprawnych przybrało dużą skalę w reakcji na zmienne zapotrzebowanie na pracę i wyższe koszty zatrudnienia pracowniczego. Przybiera ono formę wykonywania pracy zarobkowej nie tylko poprzez zawieranie umów zlecenia oraz umów o dzieło, ale także poprzez samozatrudnienie, wynikające ze zlecenia przez pracodawcę wykonywania wydzielonych zadań zewnętrznym wykonawcom, którymi są najczęściej byli pracownicy.

Z zadowoleniem należy odnotować, że sygnalizowany przeze mnie problem został podjęty przez obecny Rząd, który zapowiedział podjęcie całego szeregu działań wobec zatrudnionych na podstawie umów cywilnych, które są zbieżne z moimi postulatami.

Z dużym zadowoleniem przyjąłem także rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego z 2 czerwca 2015 r. w sprawie K 1/13, dotyczące niekonstytucyjności niektórych przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, ograniczających wolność tworzenia i wstępowania do związków zawodowych. W świetle tego wyroku Trybunału Konstytucyjnego wolność zrzeszania się ma charakter powszechny, a więc przysługuje wszystkim zatrudnionym. Trybunał uznał, że podmiotem wolności zrzeszania się w związku zawodowym są pracownicy, ale w konstytucyjnym rozumieniu tego pojęcia.

W wystąpieniu skierowanym 20 stycznia 2016 r. do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wskazałem na pilną potrzebę dokonania stosownych zmian przepisów ustawy o związkach zawodowych w celu wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K 1/13. Kopię tego wystąpienia przedkładałem uprzejmie w załączeniu do wiadomości.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego, niezależnie od działań ustawodawczych ukierunkowanych na jego realizację, stwarza związkom zawodowym, po uprzednim dostosowaniu statutów, możliwość zachęcania osób zatrudnionych, niebędących pracownikami, do tworzenia organizacji związkowych lub przystępowania do istniejących struktur związkowych. Szerokie wykorzystanie tych możliwości przez związki zawodowe pozwoliłoby – w moim przekonaniu – na rzeczywiste rozpoczęcie procesu tworzenia należytej ochrony pracy wszystkim zatrudnionym. W dalszej kolejności proces ten musi oczywiście znaleźć odpowiednie podparcie w zmienionych regulacjach prawnych.

W związku z powyższym zwracam się do Pani Przewodniczącej z uprzejmą prośbą o przedstawienie stanowiska w kwestii zagwarantowania osobom pozostającym w cywilnoprawnych formach zatrudnienia oraz samozatrudnienia możliwości zrzeszania się w związkach zawodowych zrzeszonych w Forum Związków Zawodowych.

Uprzejmie informuję, że podobnej treści wystąpienie skierowałem do pozostałych reprezentatywnych organizacji związkowych, będących członkami statutowymi Rady Dialogu Społecznego.

Podpis na oryginale

zał. 2